

UCHWAŁA NR XVI/129/25
RADY GMINY MIEDZIANA GÓRA

z dnia 22 maja 2025 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Miedziana Góra na lata 2025 - 2029

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 późn. zm), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) Rada Gminy Miedziana Góra uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Miedziana Góra na lata 2025 – 2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miedziana Góra.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Woźniak

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH
DLA GMINY MIEDZIANA GÓRA
NA LATA 2025–2029

MIEDZIANA GÓRA
MAJ 2025

Spis treści

Wstęp.....	2
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	11
1. Struktura społeczna Gminy Miedziana Góra	11
2. Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie działania samorządu	15
II. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH.....	23
1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług.....	23
III. NIEZBĘDNE DIAGNOZY W ZAKRESIE POTRZEB.....	34
1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, którzy dzięki wzmocnieniu (poszerzeniu katalogu) usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej nie będą wymagali wsparcia w postaci całodobowej opieki instytucjonalnej.....	35
2. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych, w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej	36
3. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób go potrzebujących oraz zasobów społeczności lokalnej ukierunkowana na poznanie potencjału rozwoju mechanizmów wsparcia w społecznościach lokalnych Przeprowadzona badania pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:	37
IV. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH.....	37
1. Obecnie realizowane usługi – zakres i stopień zabezpieczenia potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz dzieci i młodzieży w ramach pieczy zastępczej.....	37
2. Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym	38
3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych, w tym personelu asystencko-opiekuńczego, zarówno w instytucjach, jak i w społeczności lokalnej, pod kątem przejścia z instytucji do opieki środowiskowej.....	39
4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych	39
V. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG.....	40
VI. ANALIZA KOSZTÓW REALIZACJI PLANU.....	43
1. Analiza kosztów realizowanych obecnie usług społecznych	43
2. Kalkulacja.....	43
3. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu deinstytucjonalizacji usług	44
VII. DOSTĘPNE ZASOBY DLA REALIZACJI USŁUG.....	44
1. Rola podmiotów we wdrażaniu lokalnego planu rozwoju usług społecznych w Miedzianej Górze	44
VIII. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY	45
1. Wskaźniki rezultatu i produktu	45
2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników oraz oceny jego skuteczności i efektywności Monitorowanie wdrażania założeń planu, odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale wszystkich interesariuszy, tj.:	46

Wstęp

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian lokalnych polityk społecznych, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych (zmiany w strukturze społecznej, starzejąca się populacja, przeobrażenia rynku pracy, wyzwania pieczy zastępczej, nowe wyzwania zdrowotne i ekologiczne, bezdomność itd.). Po wprowadzeniu w ostatnich latach programów rządowych (m.in. „Program 500 plus”), a następnie wdrożeniu możliwości tworzenia nowej instytucji lokalnej – CUS, aktualnym wyzwaniem staje się proces skutecznej deinstytucjonalizacji usług społecznych w kierunku rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, w miejscu zamieszkania obywateli.

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest procesem, który zapewnia pozytywne zmiany w środowisku. Z wielu analiz i badań naukowych wynika, że usługi społeczne organizowane w społeczności lokalnej i w środowisku zamieszkania przynoszą pozytywne rezultaty i zadowolenie odbiorców.

Uchwałą Nr 6922/23 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 kwietnia 2023 roku przyjęty został Regionalny Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2023-2025.

Plan obejmuje działania w pięciu obszarach takich jak: wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby w kryzysie bezdomności, obywatele państw trzecich, migrantów w tym uchodźców.

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji określa działania na rzecz samorządów oraz podmiotów ekonomii społecznej, które będą realizowane przez ROPS, departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa.

Plan zawiera wytyczne co do zakresu i warunków realizacji działań finansowanych ze środków programu regionalnego – Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 oraz komplementarnych wobec nich działań finansowanych z innych środków, w tym przede wszystkim krajowych, regionalnych i środków samorządów lokalnych tworząc synergię i komplementarność działań.

Regionalny Plan Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji powinien stać się punktem wyjścia dla lokalnych planów deinstytucjonalizacji realizowanych na poziomie poszczególnych gmin i powiatów.

Dostępność usług w zakresie wsparcia społecznego i profilaktyki powinna być realizowana z myślą o każdej osobie, która może ich potrzebować, ale szczególne miejsce w społeczeństwie przypisuje się osobom z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem, takich jak:

- osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysach: psychicznym, bezdomności,
- uzależnienia i przemocy oraz dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej.

Tym grupom (przede wszystkim) dedykowane są: Strategia Rozwoju Usług Społecznych. Polityka publiczna do 2030 r. (z perspektywą do 2035) oraz „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030”, a na poziomie regionalnym Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji (RPDI).

Proces deinstytucjonalizacji programowany jest w perspektywie wielu lat, co powoduje, że zmiany w zakresie dostępności usług i ich koordynacji będą następowały etapowo w sposób:

- zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby), jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;
- umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą;
- chroniący odbiorców usług przed izolacją od ogółu społeczności;
- gwarantujący prymat indywidualnych potrzeb mieszkańców gmin nad organizacyjnymi wymogami i procedurami.

Regionalny Plan Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla województwa świętokrzyskiego przygotowywany jest przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w wymiarze regionalnym, przyczynia się do ustrukturyzowania planowanych zmian w zakresie rozwoju usług społecznych zgodnie z wynikiem przeprowadzonej diagnozy regionalnej. Deficyt usług społecznych w wielu systemach polityki społecznej jest widoczny, pogłębiają i rozszerzają się nowe problemy i wyzwania społeczne związane ze zmianami w strukturze społecznej (starzenie się populacji), przeobrażenia rynków pracy, rosnące zapotrzebowanie na nowe kompetencje, nowe ryzyka ekologiczne i zdrowotne (ocieplanie się klimatu, pandemie) czy konieczność rozwoju nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi i zależnymi. Koniecznym stają się inwestycje w rozwój usług społecznych, przede wszystkim w usługi środowiskowe i domowe, których w Polsce brakuje, a które jak wynika z wielu badań i analiz, są szansą na zapewnienie wyższej jakości życia osób będących ich odbiorcami. Instytucjonalne systemy wsparcia, oferujące usługi całodobowej opieki lub izolacji, szczególnie tzw. duże zakłady, stają się z różnych powodów coraz mniej wydolne i jednocześnie kosztowne, w związku z tym poszukuje się alternatywnych rozwiązań środowiskowych, które pozwoliłyby zapewnić wysoką

jakość usługi, pozwalałyby dokonywać samodzielnych wyborów przez odbiorców wsparcia i jednocześnie racjonalizowałyby efektywność kosztową, która również będzie miała znaczenie przy rosnących potrzebach w przyszłości.

Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji określa działania na rzecz samorządów oraz podmiotów ekonomii społecznej, które będą realizowane przez ROPS, departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostki organizacyjne samorządu województwa.

Źródłem finansowania realizacji Planu są środki z funduszy europejskich EFS+ i EFRR w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 (FES), środki z programu krajowego Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), budżetu województwa.

Cele Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji:

- Zintegrowanie regionalnych celów i działań operacyjnych dotyczących rozwoju usług społecznych i usług zdrowotnych oraz procesu deinstytucjonalizacji w spójny proces działań adresowanych przede wszystkim do podmiotów lokalnych, odpowiedzialnych za organizowanie, dostarczanie i finansowanie tych usług ze środków własnych lub z innych źródeł, w tym z budżetu państwa;
- Silniejsze powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych dostępnych w województwie z regionalnymi i lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych;
- Wytyczenie poprzez działania finansowe i pozafinansowe oczekiwanych kierunków rozwoju usług na poziomie lokalnym i ponadlokalnym;
- Skoordynowanie działań podejmowanych przez różne departamenty lub jednostki organizacyjne samorządu województwa oraz uwzględnienie potencjału i zasobów sektora obywatelskiego i partnerów społecznych.

Dokumenty strategiczne krajowe, na których opierano się w procesie opracowania Planu:

- Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności;
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.;
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021- 2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- Rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”.

Rządowe Programy z zakresu wsparcia społecznego:

- Program za Życiem,
- Program „MALUCH+” na lata 2022-2029,
- Program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025,
- Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025,
- Program Opieka 75+,
- Fundusz Solidarnościowy,
- Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo,
- „Po pierwsze Rodzina!”- otwarty konkurs ofert w zakresie promocji rodziny na rok 2023.

Dokumenty o charakterze regionalnym

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2030 roku,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030,
- Program Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027,
- Wojewódzki Plan Transformacji dla województwa świętokrzyskiego na lata 2022-2026,
- Program Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na 2023 r.,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025,
- Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2026,
- Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025,
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej do roku 2023,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2018-2023,
- Wojewódzki Program poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego 2023-2027.
- Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Głównym celem planu jest zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych w województwie świętokrzyskim w ramach następujących obszarów interwencji:

- Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
- Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność
- Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
- Osoby w kryzysie bezdomności
- Obywatele państw trzecich, migranci w tym uchodźcy

We wszystkich obszarach interwencji zaplanowano działania w zakresie rozwoju usług zgodnie z wynikiem przeprowadzonej diagnozy regionalnej, która stanowi załącznik do Świętokrzyskiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.

Odbiorcy adresowanych działań, wynikają z obszaru interwencji. Zaliczamy do nich: przedstawicieli JST, kadrę JOPS, członków NGO, mieszkańców województwa. Odbiorcy jak i działania zaplanowane w Planie są zgodnie z zapisami innych dokumentów strategicznych jak również nie mogą przekraczać ram prawnych regulujących, tak zadania jak i uprawnienia samorządu województwa.

Działania, do których zobowiązany jest samorząd województwa, w dużej mierze dotyczą szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej. Należy jednak pamiętać, że do zadań samorządu województwa należy również tworzenie i promowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej jak i wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej. Oznacza to, że przy tworzeniu i testowaniu modeli, szczególnie działań mających znamiona innowacyjności, możliwe jest kierowanie działań bezpośrednio do mieszkańców.

Dokument będzie podlegał corocznemu monitoringowi, który zapewni zgodność działań finansowanych ze środków europejskich oraz środków własnych Samorządu Województwa z właściwymi dokumentami strategicznymi, oraz pozwoli na bieżąco weryfikować stan realizacji Planu. Dokument, w zależności od potrzeb, może być aktualizowany.

W Planie założono również działania wspierające i monitorujące, które są wspólne dla wszystkich obszarów: Koordynacja usług społecznych m.in. przez wspieranie tworzenia i działalności centrów usług społecznych lub miejsc koordynacji usług społecznych, szkoleń z zakresu deinstytucjonalizacji, wymiana dobrych praktyk, jak również diagnozowanie sytuacji w województwie w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych oraz ekonomii społecznej.

Świętokrzyski Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, przygotowano w oparciu o diagnozę potrzeb w zakresie usług społecznych w każdym z pięciu omawianych obszarów tj.

I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej

Rozwój zintegrowanych rozwiązań wzmacniających rodziny, zwiększających udział rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu oraz wspierających proces usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą

W wyniku przeprowadzonej diagnozy ustalono iż na terenie województwa świętokrzyskiego występuje niewystarczająca liczba asystentów rodziny, w stosunku do zapotrzebowania zgłaszanego przez gminy oraz w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Brak zatrudnienia asystenta rodziny w 8% gmin. Jednocześnie brak dostępności usługi wsparcia rodziny przez rodziny wspierające. W województwie świętokrzyskim nie odnotowano rodzin pełniących funkcje rodziny wspierającej. Na terenie województwa niedostatecznie rozwinięta infrastruktura placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W 40% gmin województwa nie funkcjonują tego typu placówki. Nierównomierny rozkład jednostek specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w województwie. Jednostki tego typu skoncentrowane są w centrum regionu i dużych miastach powiatowych. Co skutkuje utrudnioną dostępnością usług specjalistycznego poradnictwa w szczególności dla mieszkańców terenów wiejskich oddalonych od Kielc i dużych miast powiatowych. W województwie obserwuje się wyższe niż średnio w Polsce wskaźniki występowania przypadków przemocy domowej. Jednocześnie notuje się utrzymujący się wysoki odsetek dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej (27%). Co drugie dziecko w pieczy zastępczej znajduje się na skutek, problemu uzależnienia najbliższych od alkoholu lub innych środków (51%). Rodziny zastępcze zawodowe stanowią zaledwie 2% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim. Niewielka liczba rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (8 rodzin) oraz rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych (3 rodziny). Niewystarczająca liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (zapotrzebowanie na co najmniej 10 etatów). Niedostateczna liczba mieszkań chronionych treningowych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Grunt dla procesu deinstytucjonalizacji stanowią usługi społeczne o charakterze profilaktycznym. System wsparcia rodziny musi opierać się przede wszystkim na sieciach lokalnego wsparcia rodziny w gminach, działających lokalnie i blisko osób wymagających pomocy. Kluczowymi elementami wsparcia rodziny jest praca socjalna, wsparcie asystentów rodziny, działalność placówek wsparcia dziennego, poradnictwo oraz rodziny wspierające. Jak wynika z diagnozy w województwie świętokrzyskim wszystkie formy wsparcia możliwe do wykorzystania w ramach obecnych uregulowań prawnych, nie są wystarczająco wykorzystywane. W związku z powyższym należy wspierać rozwój usług profilaktycznych i bezpośrednich usług środowiskowych wspierających dzieci i rodzinę. Ważnym elementem rozwoju systemów wsparcia dzieci i rodzin jest koordynacja oraz współpraca multiprofesjonalna przedstawicieli różnorodnych służb, instytucji, zawodowców pomocowych. W sytuacji dysfunkcyjności rodziny biologicznej i co za tym idzie wystąpieniem konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej konieczne, jest stosowanie zasady pierwszeństwa pieczy rodzinnej przed instytucjonalną. Należy intensyfikować działania gwarantujące zmianę struktury pieczy zastępczej poprzez ograniczenie jej form instytucjonalnych na rzecz form rodzinnych. Obecna liczba rodzin zastępczych nie zaspokaja bieżących potrzeb. Istotnym

elementem wsparcia świadczonego osobom opuszczającym pieczę zastępczą jest objęcie ich kompleksową, wielozakresową pomocą, a w szczególności mieszkalnictwem chronionym.

Integralną rolę w procesie wzmacniania potencjału rodzin odgrywa podnoszenie kompetencji kadry pracującej w obszarze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, co niewątpliwie ma wpływ na pozostawanie dzieci w środowisku rodzinnym oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność

Zbudowanie skutecznych i trwałych lokalnych systemów opieki długoterminowej opartych na dostosowanej do lokalnych potrzeb ofercie usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w formie środowiskowej oraz dziennej.

Na podstawie danych diagnostycznych ustalono, iż województwo świętokrzyskie jest regionem najszybciej starzejącym się w Polsce. Jednocześnie maleją zasoby nieformalnej opieki nad osobami starszymi. Region charakteryzuje się jednym z najwyższych wskaźników liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy na 10 tys. ludności. Zasoby infrastruktury wsparcia o charakterze dziennym nie są dostatecznie rozwinięte, a ich rozmieszczenie na terenie województwa jest nierównomierne. Brak tego typu infrastruktury najczęściej odnotowywany jest w południowej części województwa. Należy podkreślić, iż w 12 gminach nie odnotowano realizowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Tymczasem Gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Jednocześnie aż 81 gmin nie realizowało specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, natomiast 50 gmin nie realizowało usług polegających na wsparciu mieszkańców w środowisku lokalnym przez asystenta osoby z niepełnosprawnościami. 63 gminy nie realizowały usługi opieki „wytnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a 88 gmin nie realizowało sąsiedzkich usług opiekuńczych. Ponadto 82 gminy nie realizowały usługi transportowej dla swoich mieszkańców zwiększającej mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zdiagnozowano niedostateczny dostęp do leczenia geriatrycznego. Na terenie województwa świętokrzyskiego występuje niewystarczająca liczba podmiotów zajmujących się rehabilitacją, co powoduje długi czas oczekiwania na możliwość korzystania z ww. usług.

Kluczowym wyzwaniem dla polityki społecznej województwa świętokrzyskiego staje się starzenie społeczeństwa. Wraz z postępującym starzeniem się populacji województwa świętokrzyskiego wzrastać będzie liczba osób z niepełnosprawnościami oraz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Należy przewidywać dynamiczny wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, których odbiorcami będzie coraz liczniejsza grupa seniorów, osób z niepełnosprawnościami wymagających opieki oraz całodobowego lub dziennego wsparcia.

Na wyzwania związane ze starzeniem się populacji nakładać się będzie malejący potencjał opiekuńczy najbliższego otoczenia, wynikający m.in. z malejącego współczynnika dzietności czy ujemnego salda migracji, które obserwujemy w regionie. Co może w przyszłości skutkować nasileniem się problemów związanych z zapewnieniem właściwej opieki osobom starszym.

W przypadku osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu szczególnie ważny jest rozwój m.in.: usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, usług asystenta osoby z niepełnosprawnością, usług sąsiedzkich, oraz infrastruktury społecznej o charakterze środowiskowym tj. dziennych domów pomocy, klubów seniora, klubów samopomocy oraz mieszkań wspomaganych. Wsparcie w zakresie mieszkalnictwa i dostosowania przestrzeni życiowej do potrzeb związanych z niepełnosprawnością, jest najbardziej kluczowe dla osób z niepełnosprawnością. Głównym celem deinstytucjonalizacji jest rozwój usług uwzględniających podmiotowość jednostki, świadczonych w środowisku zamieszkania. W kontekście zapewnienia działań podejmowanych na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu istotnym jest zapewnienie wsparcia ich opiekunom nieformalnym, niezbędny jest tu rozwój różnych form opieki wytechnieniowej. Jej zadaniem jest odciążenie członków rodzin, lub opiekunów osób wymagających intensywnego wsparcia przez pomoc w codziennych obowiązkach, lub zapewnienie czasowego zastępstwa w ich wykonywaniu.

III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Poprawa dostępu do usług opieki psychiatrycznej oraz oparcia społecznego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych doświadczających kryzysu psychicznego.

Wysoki wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego na 1000 mieszkańców w regionie (43,8), wyższy o 6,4 w stosunku do średniej wartości tego wskaźnika odnotowanej w kraju. Wzrost wskaźnika liczby samobójstw na 10 tys. mieszkańców w regionie w okresie trzech lat z 1,8 do 2,2. Wyższy wskaźnik liczby samobójstw na 10 tys. mieszkańców w odniesieniu do średniej krajowej. Wzrost liczby osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi o 14%. Jednocześnie należy zauważyć, iż na terenie województwa występuje brak realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie 41 gmin. Nierównomierny dostęp do opieki psychiatrycznej w regionie, w szczególności ograniczony dostęp do świadczeń opieki psychiatrycznej dla mieszkańców terenów wiejskich oraz trudności w dostępie do poradni psychologiczno-pedagogicznych (długi czas oczekiwania). Problem stanowi również brak dostępu do kompleksowego leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży oraz zbyt mała ilość środowiskowych form wsparcia tj.: centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego, mieszkania chronione o charakterze wspomagającym dla osób chorujących psychicznie.

Kluczowym we wdrażaniu procesu deinstytucjonalizacji jest rozwój usług środowiskowych jak najbliżej miejsca zamieszkania. W działalności podmiotów zaangażowanych we wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego należy zwrócić szczególną uwagę na kwestię koordynacji usług społecznych i zdrowotnych. Celem rozwoju usług w formie środowiskowej oraz dziennej jest ograniczenie liczby hospitalizacji z powodu zaburzeń psychicznych, ograniczenie liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz poszerzenie oferty pomocowej w środowisku lokalnym. Oferta ta ma pozwolić na wybór usług uwzględniających podmiotowość jednostki, jej indywidualne potrzeby i możliwość pełnienia przez nią dotychczasowych ról społecznych.

IV. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań

Stworzenie kompleksowego i skutecznego systemu usług dla osób w kryzysie bezdomności.

Tylko 2 gminy realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking). Jednocześnie liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności stale maleje. Na obszarze 4 powiatów nie odnotowano noclegowni, ogrzewalni, schronisk dla osób w kryzysie bezdomności. Problemem jest niewystarczająca liczba mieszkań treningowych i innych form mieszkalnictwa.

Bezdomność to jedna z najbardziej złożonych form wykluczenia społecznego. Spora część osób w kryzysie bezdomności znajduje się poza wszelkimi statystykami, liczeni są tylko ci, którzy zwracają się o pomoc. Osoby w kryzysie bezdomności mogą skorzystać ze świadczeń pieniężnych, takich jak zasiłek celowy, okresowy, stały, oraz świadczeń niepieniężnych. Wśród nich szczególną rolę pełni praca socjalna, która ma na celu pomóc w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Formą pracy socjalnej z osobami bezdomnymi jest w szczególności streetworking. W procesie wsparcia osób bezdomnych ważną rolę odgrywa udostępnianie i rozwijanie innych form pomocy pozainstytucjonalnej, np. „najpierw mieszkanie” będące specjalistyczną formą pomocy kierowaną do osób od lat korzystających z tradycyjnej pomocy z tytułu bezdomności i mimo tego nadal pozostających bez domu: cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych lub uzależnionych. Stąd potrzeba propagowania i rozwoju różnorodnych rozwiązań mieszkaniowych, mając na uwadze możliwość zaadaptowania ich do lokalnych warunków i możliwości, a także popularyzacja wiedzy o modelu „najpierw mieszkanie” oraz najmie socjalnym.

V. Obywatele państw trzecich, w tym migranci.

<i>Rozwój usług społecznych wspierających aktywną integrację społeczną obywateli państw trzecich.</i>
--

W ostatnich latach obserwujemy wzrost o 76,5% liczby decyzji wydanych przez Wojewodę Świętokrzyskiego uprawniających do pobytu w Polsce. Nierównomierny dostęp do usług dedykowanych migrantom. Nierównomierny dostęp do usług integrujących obywateli państw trzecich na rynku pracy. Niewystarczające wsparcie skierowane do pracodawców zatrudniających obywateli państw trzecich. Niewystarczający dostęp do podmiotów koordynujących działania dot. zabezpieczenia bytowego, integracji i zatrudnienia. Nierównomierny dostęp do infrastruktury mieszkań o charakterze chronionym.

W ostatnich latach Polska doświadcza nasilonego procesu migracji. Sytuacja związana z napływem cudzoziemców zmieniła się diametralnie w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Napływ cudzoziemców rodzi określone konsekwencje dla polityki społecznej związane, chociażby z procesem wsparcia socjalnego, edukacją oraz integracją społeczną. Z uwagi na napływ cudzoziemców do województwa świętokrzyskiego, wspieranie tej grupy staje się coraz istotniejszym elementem polityki społecznej. Wsparcie to (w zależności od potrzeb), powinno objąć działania na rzecz asymilacji, pomoc prawną, psychologiczną oraz socjalną, naukę języka. W stanie nadzwyczajnym, jakim jest konflikt zbrojny za wschodnią granicą kraju, kwestia cudzoziemców będzie istotnym elementem polityki społecznej. Założenia dotyczące deinstytucjonalizacji w tym obszarze opierają się na rozwoju oferty kompleksowych, zindywidualizowanych usług na rzecz obywateli państw trzecich w tym migrantów, świadczonych jak najbliżej miejsca zamieszkania, w formach dziennych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb.

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.Struktura społeczna Gminy Miedziana Góra

Gmina Miedziana Góra usytuowana jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim. Jest to gmina wiejska, która stanowi integralną część aglomeracji kieleckiej i leży w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc, stolicy województwa świętokrzyskiego. Miedziana Góra i Kielce są ściśle powiązane zarówno pod względem administracyjnym, jak i gospodarczym.

Gmina Miedziana Góra zachwyca swoimi wysokimi walorami przyrodniczymi i jest często nazywana "Zielonymi Płucami Kielc". To miejsce, gdzie natura ukazuje się w pełnej krasie, oferując mieszkańcom i odwiedzającym niezwykle możliwości do kontaktu z otaczającym środowiskiem. Przyroda ta stanowi prawdziwe źródło inspiracji i odpoczynku od miejskiego zgiełku. Jednym

z kluczowych atutów Gminy Miedziana Góra jest również jej bliskość do centrum Kielc. To zaledwie krótka podróż, która umożliwia łatwy dostęp do wszystkich udogodnień, jakie oferuje miasto. Dzięki temu mieszkańcy gminy mogą cieszyć się spokojem życia na wsi, nie rezygnując jednocześnie z dostępu do kulturalnych i edukacyjnych atrakcji stolicy województwa. To właśnie połączenie uroków przyrody, bliskości Kielc i bogatej infrastruktury gminy sprawia, że Miedziana Góra jest miejscem wyjątkowo atrakcyjnym dla osób poszukujących idealnego miejsca do osiedlenia się. Gmina ta stwarza doskonałe warunki do życia, pracy i relaksu, co przyciąga zarówno nowych mieszkańców, jak i turystów, którzy pragną odkryć jej niepowtarzalny urok.

Obszar Gminy Miedziana Góra położony jest na terenie górzystym, rozciągającym się na zachodnich stokach pasma Łysogórskiego. Ten teren jest przecinany przez dwa strumienie: Bobrza i Sufraganiec. Na północnym obszarze gminy, powyżej wsi Kobylaki, znajduje się obszerny kompleks leśny. Granice południową i wschodnią gminy w okolicach Podgrodzia i Miedzianej Góry wyznaczają obszary leśne, które są częścią rezerwatu leśnego "Sufraganiec" oraz stanowią integralną część Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego. 12

W niedalekiej okolicy Miedzianej Góry znajduje się także pomnik przyrody Góry Kamień o wysokości 393 m n.p.m., z naturalnym odsłonięciem warstw piaskowca dewońskiego.

Stolica gminy, Miedziana Góra, to stare osiedle górnicze związane z pobliskimi kopalniami rud miedzi i żelaza, które były eksploatowane w XVI-XIX wieku oraz w okresie 1915-1918 roku. Część wsi znajduje się na obszarze historycznych hałd. W okolicy zachowały się żużlowe resztki i dawne otwory szybów, takie jak "Barbara", "Franciszek", "Fryderyk", "Karol", "Stanisław August" i "Władysław". Świadectwem tych tradycji jest osiemnastowieczna kaplica górnicza pw. Św. Barbary, która stoi do dzisiaj na Górze Kaplicznej.

Miejscowość zyskała ogólnopolską sławę dzięki decyzji Komisji Menniczej, która w 1786 roku nakazała wykorzystywać kruszec wydobywany na Miedzianej Górze do wybijania polskich monet miedzianych (półgrosze, grosze i trojaki) w warszawskiej Mennicy Koronnej. W połowie XIX wieku w Miedzianej Górze istniała również wytwórnia fajansu, która opierała swoją działalność na miejscowych złożach glinki.

Gmina Miedziana Góra sąsiaduje z 6 gminami:

- od południowego-zachodu z Gminą Piekoszów,
- od zachodu z Gminą Strawczyn,
- od północnego-zachodu z Gminą Mniów,
- od południowego-wschodu z Gminą Masłów,
- od północnego-zachodu z Gminą Zagnańsk,
- od południa z Miastem Kielce.

Gmina stanowi dobry punkt komunikacyjny. Na granicy gminy znajduje się ważny węzeł komunikacyjny. Przez Gminę Miedziana Góra przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie mające strategiczne znaczenie dla regionu świętokrzyskiego. Przez Gminę Miedziana Góra przebiegają droga krajowa S-7 Gdańsk-Warszawa-Kielce-Kraków-Chyżne o długości na terenie gminy 7,5 km, droga krajowa nr 74 Kraśnik-Opatów-Kielce-Sulejów-Łódź o długości na terenie gminy 13,3 km, droga wojewódzka nr 748 Miedziana Góra-Ruda Strawczyńska o długości na terenie gminy 4,0 km oraz droga wojewódzka nr 750 Ćmińsk-Lekomín o długości na terenie gminy 1,6 km.

Spółeczeństwo odgrywa kluczową rolę jako podmiot w procesie rozwoju lokalnego. To właśnie obywatele mają wpływ na kształtowanie ustroju, systemu gospodarczego oraz charakteru i składu organów władzy samorządowej, które następnie determinują strategię rozwoju danego obszaru. Jednym z istotnych czynników wpływających na kształtowanie polityki lokalnej jest ocena sytuacji demograficznej.

W Gminie Miedziana Góra szczególną uwagę zwraca się na różnorodne czynniki demograficzne, które stanowią istotną podstawę analizy możliwości i potrzeb rozwoju. Obejmuje to aspekty takie jak liczba ludności, podział płci, statystyki urodzeń i zgonów, a także struktura wiekowa mieszkańców. Te informacje są niezwykle istotne, ponieważ pozwalają na dokładne zrozumienie aktualnej sytuacji społeczeństwa lokalnego. Przyglądając się tym czynnikom, gmina może dokładnie określić, jakie są jej aktualne potrzeby i wyzwania związane z populacją. Na przykład, analiza struktury wiekowej może pomóc w planowaniu działań związanych z edukacją, opieką zdrowotną i programami społecznymi, aby sprostać potrzebom różnych grup wiekowych. Dane dotyczące urodzeń i zgonów mogą wskazywać na ewentualne zmiany demograficzne, które z kolei wpłyną na rozwój infrastruktury i usług publicznych.

Ocena sytuacji demograficznej stanowi więc istotny punkt wyjścia do opracowania efektywnej strategii rozwoju gminy, uwzględniającej realne potrzeby i aspiracje jej mieszkańców. W ten sposób

społeczeństwo staje się aktywnym uczestnikiem procesu lokalnego rozwoju, decydując o kształcie przyszłości swojego regionu. W roku 2018 ludność gminy w 51,01 % stanowiły kobiety a 48,99 % mężczyźni, następnie w 2019 roku 51,23 % kobiety a 48,77 % mężczyźni. W 2020 roku 51,22 % kobiety i 48,78 % mężczyźni, rok 2021 to 51,29 % kobiet i 48,71 % mężczyzn w 2022 r. 51,31 % kobiet i 48,69 % mężczyzn. Biorąc pod uwagę powyższe dane, należy stwierdzić, że struktura mieszkańców gminy w podziale na płeć wpasowuje się w ogólnopolską normę tzn. 51,69 % kobiet do 48,31 % mężczyzn. Ponadto powyższe dane potwierdzają, że współczynnik korelacji danych dotyczących podziału mieszkańców gminy na płeć, z danych ewidencji ludności jest zbliżony do współczynnika ankietowanych osób, które wypełniły ankietę opracowaną i przedstawioną w dalszej części strategii, tj. stosunek ilości kobiet do mężczyzn 54 % do 46 %. Największa liczba osób zamieszkuje w kolejności miejscowość Miedziana Góra, następnie Ćmińsk (w tym Ćmińsk Kościelny – Wyrowce), Kostomłoty Pierwsze, Kostomłoty Drugie, Tumlin – Wykień, Porzecze, Przyjmo, Tumlin – Podgród, Ciosowa oraz Bobrza.

Przyrost naturalny można wyrazić jako dodatni, gdy liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, lub jako ujemny, gdy liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. W latach 2018 i 2019, przyrost naturalny był dodatni, co oznacza, że liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów, przyczyniając się do wzrostu populacji. Jednak w latach 2021 i 2022, przyrost naturalny był ujemny, co oznacza, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, co może wpływać na spadek populacji.

Niemniej jednak, na podstawie ogólnych trendów demograficznych i przyczyn znanych od 2021 roku, mogą być rozważane następujące potencjalne czynniki wpływające na ujemny przyrost naturalny w gminie:

1. Niska dzietność: W Gminie Miedziana Góra obserwowalny jest dość wysoki poziom dzietności w latach 2018 – 2020. Nieznaczny spadek nastąpił od roku 2021, niższa dzietność może wynikać z wielu czynników, takich jak opóźnianie decyzji o posiadaniu dzieci, trudności finansowe, zmiany w stylu życia, wyższy wiek rodziców w momencie narodzin dziecka, itp.
2. Starzenie się społeczeństwa: Polska, podobnie jak wiele innych krajów, zmaga się ze starzeniem się społeczeństwa, co oznacza, że odsetek osób w starszych grupach wiekowych wzrasta. Proces starzenia się społeczeństwa może wpływać na wzrost liczby zgonów i spadek liczby urodzeń.
3. Pandemia COVID-19: Pandemia COVID-19 miała potencjalnie wpływ na demografię Polski a także gminy w latach 2021 i 2022. Bezpośrednie skutki pandemii, takie jak zachorowania i zgony, mogą wpłynąć na ujemny przyrost naturalny. Ponadto, pandemia mogła wpłynąć na zmiany zachowań społecznych, w tym na wybory dotyczące posiadania dzieci.

Możemy zauważyć wzrost liczby osób w grupach wiekowych 61+ i 66+ lat, co wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Natomiast liczba ludności w grupach wiekowych 0-17 lat, 18-25 lat oraz 26-60/65 lat pozostaje na ogół stabilna. Struktura wiekowa mieszkańców gminy prezentuje się niekorzystnie. Wielka część populacji zbliża się do granicy wieku poprodukcyjnego, co rodzi pewne wyzwania. Niestety, nie jest ona zastępowana w wystarczającym stopniu przez osoby młode w wieku przedprodukcyjnym. To zjawisko może prowadzić do różnych problemów, takich jak niedobór siły roboczej i utrudnienia w zapewnieniu opieki społecznej dla osób starszych. Jednocześnie zauważa się także rosnącą liczbę osób starszych w populacji, co wiąże się z wydłużającą się średnią długością życia. Chociaż to z pewnością pozytywny aspekt, wiąże się również z wyzwaniami związanymi z opieką zdrowotną, długoterminową opieką społeczną oraz zapewnieniem odpowiednich warunków i usług dla seniorów. Aby skutecznie zarządzać tymi wyzwaniami, konieczne jest podejmowanie działań mających na celu zachęcanie do aktywności zawodowej i społecznej osób w wieku poprodukcyjnym, a także wspieranie rozwoju młodszej generacji. Ponadto, system opieki zdrowotnej i społecznej powinien być dostosowany do potrzeb rosnącej grupy seniorów, aby zapewnić im godne i zdrowe starzenie się. Wszystkie te działania będą kluczowe dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju i dobrobytu mieszkańców gminy w przyszłości.

2. Problemy i wyzwania społeczne występujące na terenie działania samorządu

Na terenie Gminy Miedziana Góra występują liczne problemy społeczne, które stanowią wyzwanie i wymagają interwencji ze strony samorządu Gminy Miedziana Góra. Osoby niepełnosprawne i długotrwale chore często napotykają na liczne problemy w swojej gminie, które mogą znacząco utrudniać im życie i dostęp do podstawowych usług. Nadmienić należy, że wśród ankietowanych osób aż 75 to osoby z orzeczoną niepełnosprawnością. Oto kilka takich problemów oraz sposoby ich rozwiązania: . Gmina powinna inwestować w dostosowanie infrastruktury własnej do komunikacyjnych i cyfrowych zgodnie z ustawą o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Należy przeprowadzać spotkania i konsultacje z osobami niepełnosprawnymi, aby poznać ich potrzeby i opinie. Ponadto likwidacja barier architektonicznych umożliwi pełniejszy udział w życiu społecznym gminy osobom z niepełnosprawnościami. Według mieszkańców Gminy Miedziana Góra Gmina powinna współpracować z lokalnymi przedsiębiorstwami i instytucjami edukacyjnymi, aby promować zatrudnienie osób z niepełnosprawnością oraz tworzyć programy szkoleniowe i staży. Zasadnym jest również inwestowanie w specjalne placówki edukacyjne i rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnością.

Jednocześnie Gmina powinna poprawić jakość opieki zdrowotnej, poprzez dodatkowe zatrudnienie lekarzy specjalistów oraz dostosowanie oferty ochrony zdrowia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto należy przeprowadzić szkolenia dla pracowników socjalnych

z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami, które usprawnią obsługę osób niepełnosprawnych i pomogą w ubieganiu się o świadczenia i dostępie do odpowiednich programów wsparcia.

Kolejną kwestią nawiązującą do tematu osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych jest dostępność. Dostępność budynków to istotny aspekt urbanistyki i planowania przestrzennego, który ma szeroki wpływ na społeczeństwo, ekonomię i jakość życia. Oto kilka powodów, dlaczego dostępność budynków jest ważna:

1. **Włączenie społeczne:** Dostępność budynków ma znaczenie dla zapewnienia włączenia społecznego wszystkich grup ludności, w tym osób z niepełnosprawnościami. Dostępne budynki umożliwiają osobom z ograniczeniami fizycznymi, sensorycznymi lub intelektualnymi korzystanie z usług i uczestnictwo w życiu społecznym.
2. **Równość szans:** Dostępność budynków pomaga w zapewnieniu równości szans dla wszystkich. Ograniczenia dostępu do budynków mogą prowadzić do wykluczenia społecznego i ekonomicznego dla osób, które nie mogą fizycznie wejść do budynków lub korzystać z usług.
3. **Ułatwienie codziennego życia:** Dla wielu ludzi, w tym osób starszych i rodziców z małymi dziećmi, dostępność budynków ułatwia codzienne życie. Dobre rozwiązania dostępu, takie jak rampy, windy, szerokie drzwi i korytarze, ułatwiają przemieszczanie się i korzystanie z usług publicznych.
4. **Zrównoważony rozwój:** Dostępność budynków odgrywa rolę w promowaniu zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich. Umożliwia mieszkańcom korzystanie z różnych usług i miejsc pracy bez konieczności długotrwałych podróży.
5. **Rozwój gospodarczy:** Dostępność budynków ma wpływ na rozwój gospodarczy. Firmy mogą przyciągać więcej klientów i pracowników, jeśli ich budynki są dostępne dla różnych grup ludności. To może przyczynić się do wzrostu zysków i zatrudnienia.
6. **Przeciwdziałanie dyskryminacji:** Dostępność budynków ma znaczenie w kontekście przeciwdziałania dyskryminacji. Zapewnienie równego dostępu do budynków i usług jest ważnym elementem walki z dyskryminacją na podstawie niepełnosprawności.

W Polsce przepisy i normy dotyczące dostępności budynków, reguluje ustawa o zapewnieniu dostępności osób ze szczególnymi potrzebami. Niedostosowanie budynków do tych wymogów może prowadzić do konsekwencji prawnych. Dostępność budynków ma fundamentalne znaczenie dla tworzenia bardziej sprawiedliwych i dostępnych społeczeństw, które umożliwiają wszystkim obywatelom pełne uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym. Dlatego planowanie i projektowanie budynków z uwzględnieniem dostępności jest kluczowym aspektem tworzenia lepszych społeczności i miast. Należy zwrócić uwagę na fakt, że jedynie budynki Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej oraz Samorządowego Ośrodka Zdrowia zostały wskazane przez większość

mieszkańców, jako „dostępne”, znaczy to nic innego, jak to, że osoby ze szczególnymi potrzebami, takie jak osoby starsze, z niepełnosprawnościami, matki z małymi dziećmi mają łatwy do nich dostęp. Natomiast pozostała część budynków gminnych jest niedostępnych. Co prawda Urząd Gminy w Miedzianej Górze posiada alternatywny punkt dostępu, tj. punkt obsługi interesanta, gdzie osoby ze szczególnymi potrzebami mogą załatwić swoje sprawy, jednakże jest to tylko rozwiązanie tymczasowe i nie powinno stanowić odpowiedzi na potrzeby tych osób.

Rozwiązanie problemów osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych w gminie wymaga zaangażowania społeczności lokalnej, władz gminy oraz organizacji pozarządowych. Ważne jest, aby wszystkie działania były podejmowane w konsultacji z osobami niepełnosprawnymi, aby zapewnić pełne uwzględnienie ich potrzeb i perspektyw.

Kolejnym problemem wskazywanym przez mieszkańców Gminy Miedziana Góra jest brak pracy. W Polsce, według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotnym jest osoba niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ucząca się w szkole w systemie dziennym, zarejestrowana we właściwym powiatowym urzędzie pracy. Podstawowym miernikiem wielkości bezrobocia jest stopa bezrobocia, czyli stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby ludności aktywnej zawodowo tj. pracującej i bezrobotnej łącznie, wyrażony w procentach. zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach, na koniec roku 2022 liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Miedziana Góra to 311 osób, co stanowi 2,66% ogółu mieszkańców gminy. Na tle Polski zjawisko bezrobocia w gminie wygląda korzystnie, gdyż bezrobocie w Polsce na koniec roku 2022 wynosiło 5,2 %. Ponadto zgodnie ze sprawozdaniem z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze za 2022 rok liczba klientów korzystających z pomocy, których jednym z problemów było bezrobocie to 98 osób w tym 75 długotrwale bezrobotnych w wieku 55+. Jak widać na podstawie powyższych danych stopa bezrobocia w Polsce na przestrzeni 32 lat znacznie się różniła, doświadczenie życiowe ankietowanych osób mogło przyczynić się do wskazania bezrobocia jako jednego z głównych problemów społecznych w gminie. Niemniej jednak wskazanie problemu bezrobocia, jako trzeciego najbardziej istotnego w opinii mieszkańców wskazuje na konieczność jego przeanalizowania.

Do działań na szczeblu gminnym mogących pomóc w zmniejszeniu poziomu bezrobocia można zaliczyć przede wszystkim:

1. **Rozwój lokalnych przedsiębiorstw:** Wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) poprzez zapewnienie dostępu do kapitału, doradztwo biznesowe i ulgi podatkowe. Tworzenie inkubatorów biznesu i przestrzeni dla start-upów, które pomogą rozwijać nowe przedsięwzięcia.

2. **Edukacja i szkolenia:** Organizowanie programów szkoleniowych i kursów zawodowych, które odpowiadają na lokalne potrzeby rynku pracy. Wspieranie programów praktyk zawodowych i staży dla młodych ludzi.
3. **Infrastruktura i technologia:** Inwestowanie w rozwijanie infrastruktury technologicznej, co może przyciągnąć nowe firmy i tworzyć miejsca pracy w sektorze technologicznym. Upowszechnianie dostępu do szerokopasmowego Internetu, co umożliwi zdalne zatrudnienie i rozwój pracy online.
4. **Turystyka i rekreacja:** Promowanie turystyki i atrakcji lokalnych, co może stworzyć miejsca pracy w sektorze turystycznym i gastronomii. Inwestowanie w infrastrukturę rekreacyjną, taką jak parki, ścieżki rowerowe czy place zabaw, co może tworzyć miejsca pracy w dziedzinie konserwacji i obsługi tych miejsc.
5. **Partnerstwa i współpraca:** Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami, instytucjami edukacyjnymi i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania spersonalizowanych strategii redukcji bezrobocia.
6. **Tworzenie partnerstw** z instytucjami finansowymi w celu ułatwienia dostępu do kredytów i kapitału.
7. **Usługi wsparcia:** Tworzenie ośrodków doradztwa zawodowego i agencji pośrednictwa pracy, które pomagają bezrobotnym w znalezieniu pracy. Ofert pracy dla osób długotrwale bezrobotnych lub zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy.
8. **Programy inwestycyjne:** Rozważenie programów inwestycyjnych w obszary, które wymagają rozwoju, takie jak budownictwo, energia odnawialna czy przemysł produkcyjny.
9. **Monitorowanie i ewaluacja:** Regularne monitorowanie i ocena działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia w celu dostosowania strategii i działań do zmieniających się potrzeb lokalnego rynku pracy.

Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów to powszechny problem, który występuje nie tylko w Polsce, ale także w wielu innych krajach. Problem ten może wynikać z różnych czynników i ma wpływ na jakość opieki zdrowotnej w danej gminie. Oto kilka czynników i skutków związanych z utrudnionym dostępem do lekarzy specjalistów:

Jednym z głównych czynników utrudniających dostęp do lekarzy specjalistów jest brak odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów medycznych w gminie. W mniejszych miejscowościach może być trudniej znaleźć lekarzy specjalistów w porównaniu z większymi miastami. Nawet jeśli w gminie jest dostępny lekarz specjalista, długi czas oczekiwania na wizytę może być problemem. Pacjenci często muszą czekać wiele tygodni lub nawet miesięcy, zanim uzyskają termin konsultacji. W przypadku gmin, w których brakuje specjalistów lub długotrwałych list oczekujących, pacjenci często muszą podróżować do innych miast lub regionów, aby skonsultować się z lekarzem specjalistą. To wiąże się z dodatkowymi kosztami i utrudnieniami związanymi

z dojazdem. Konieczność podróżowania do specjalistów lub korzystania z prywatnych usług medycznych może zwiększać koszty opieki zdrowotnej, co stanowi dodatkowe obciążenie dla pacjentów. W konsekwencji utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów może prowadzić do opóźnień diagnoz i leczenia, co z kolei może mieć wpływ na wyniki leczenia i zdrowie pacjentów.

Rozwiązaniem tego problemu może być podejmowanie działań na poziomie gminy takich jak:

1. Rozwijanie telemedycyny, która umożliwia konsultacje zdalne z lekarzami specjalistami.
2. Zwiększanie dostępności badań diagnostycznych i procedur medycznych w lokalnych placówkach opieki zdrowotnej.
3. Monitorowanie i regulowanie czasów oczekiwania na wizyty u specjalistów.
4. Edukacja mieszkańców na temat dostępnych usług medycznych i sposobów korzystania z nich.
5. Współpraca z innymi gminami i regionami w celu wspólnego rozwiązania problemu dostępu do lekarzy specjalistów.
6. Poprawa dostępu do lekarzy specjalistów to kluczowy element zapewnienia skutecznej opieki zdrowotnej i zwiększenia jakości życia mieszkańców danej gminy.
7. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Miedziana Góra jest poważnym wyzwaniem społecznym. Aby rozwiązać ten problem, można podjąć kilka działań, takich jak szkoła dla rodziców, bądź spotkania ze specjalistami.
8. Rozwinięcie systemu wsparcia społecznego – gmina może rozwinąć system wsparcia społecznego, który obejmie różne grupy społeczne, w tym rodziny, dzieci, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. W ramach tego systemu należy tworzyć programy i projekty, które pomagają w radzeniu sobie z problemami opiekuńczymi i wychowawczymi.

W obszarze rodziny gmina może organizować warsztaty, szkolenia i spotkania dla rodziców, aby pomóc im w zrozumieniu i radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z wychowaniem dzieci. To może obejmować tematy związane z rozwojem dziecka, komunikacją rodzic-dziecko, radzeniem sobie z trudnościami wychowawczymi, i innymi kwestiami. Przykładem takiego programu jest rekomendowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom program „Szkoła dla rodziców”, realizacja tego programu jest przewidziana na 2026 rok. Ponadto w gminie powinna działać dostępna i przystępna opieka psychologiczna dla rodzin i dzieci. Psychologowie mogą pomóc w radzeniu sobie z problemami emocjonalnymi, trudnościami w zachowaniu i innymi kwestiami, które wpływają na relacje w rodzinie.

Istotne jest budowanie lokalnych sieci wsparcia, w których mieszkańcy mogą się wzajemnie wspierać. Można to osiągnąć poprzez inicjatywy społecznościowe, grupy wsparcia rodziców, klub seniora itp., jak również rozwijanie partnerstw z organizacjami pozarządowymi - współpraca

z organizacjami pozarządowymi, które specjalizują się w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, może przynieść wiele korzyści. Te organizacje często posiadają specjalistyczną wiedzę i doświadczenie w obszarze pomocy rodzinom i dzieciom.

Istotne jest, aby regularnie monitorować i oceniać skuteczność programów wsparcia oferowanych przez gminę. Dzięki temu można dostosować działania do bieżących potrzeb społeczności i wprowadzać ulepszenia. Gmina powinna prowadzić kampanie informacyjne, które edukują mieszkańców na temat dostępnych środków wsparcia oraz zachęcają do korzystania z nich. Wykorzystanie technologii może ułatwić dostęp do informacji i wsparcia. Gmina może rozważyć stworzenie platformy online, gdzie rodzice i opiekunowie mogą znaleźć przydatne informacje i materiały. Rozwiązanie problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wymaga zaangażowania społeczności lokalnej, działań wielu podmiotów

Polityka pomocy społecznej w Gminie Miedziana Góra ukierunkowana jest na podejmowanie różnorodnych działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup. Podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze działania dowodzą, że duże znaczenie w podejściu do rozwiązywania problemów osób i rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej ma udzielanie wsparcia odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby podopiecznych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze jest jednostką organizacyjną gminy Miedziana Góra, która zajmuje się realizacją zadań własnych oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze pomocy społecznej. Ośrodek pełni rolę inicjatora działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska, aby wspierać grupy i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Pomoc społeczna, zgodnie z Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka a osoby korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Trudna sytuacja życiowa (ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, bezdomność, uzależnienia) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych warunkują prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Stały mechanizm wzrostu kryterium dochodowego wprowadzono na mocy ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzany w miejscu

zamieszkania rodziny, która stara się o świadczenia z pomocy społecznej. W 2022 r. wydano 333 decyzji dotyczących świadczeń z pomocy społecznej.

Trudna sytuacja życiowa, takie jak ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, bezdomność czy uzależnienia, oraz posiadanie dochodów nieprzekraczających kryteriów dochodowych, determinują prawo do otrzymywania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej na podstawie decyzji administracyjnej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy. W 2024 r. wydano **437 decyzji** dotyczących świadczeń z pomocy społecznej.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. korzystających ze świadczeń pomocy społecznej było 429 osób w 199 rodzinach, co stanowi 3,63 % mieszkańców Gminy. Jedną z głównych przyczyn z jakimi zwracają się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mieszkańcy gminy Miedziana Góra jest niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Nieznacznie do roku poprzedniego wzrosła liczba rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezrobocia.

Podstawowymi metodami stosowanymi w pracy są: rozmowa, wywiad, obserwacja, analiza dokumentów osobistych i urzędowych. Praca socjalna bezpośrednio związana jest z potrzebującym człowiekiem, opiera się na zasadzie akceptacji klienta, indywidualizacji i podmiotowości. Praca socjalna umożliwia potrzebującym przezwyciężenie trudności poprzez działania wspierające, zabezpieczające lub korygujące. Niezależnie od tego jaki przybiera charakter, ukierunkowana jest na pomoc jednostkom, grupom lub rodzinom. W Ośrodku praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych obejmuje następujące działania na rzecz potrzebujących:

- uzyskania niezbędnych środków materialnych;
- zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych;
- rozwiązywania problemów bezrobocia;
- poprawy stanu zdrowia;
- zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym;
- wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych;
- zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży;
- poprawy funkcjonowania osób chorych psychicznie;
- poprawy funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

W 2024 roku pracą socjalną objętych było 98 rodzin (147 osób) z terenu gminy Miedziana Góra. Pomoc udzielona była w formie pieniężnej oraz w usługach. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy.

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub

pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. W 2024 roku, z tej formy pomocy skorzystało 41 osób, wypłacono świadczenia, na łączną kwotę 402 209,00 zł. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,

b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie. Z tej formy pomocy w Gminie Miedziana Góra w 2024 roku skorzystało 14 rodzin na łączną kwotę 16.385,00 zł.

W 2024 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 roku życia, uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekraczał odpowiednio 200 % kwoty kryterium dochodowego. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 208 865,00 zł. z tego dotacja stanowiła 138 000,00 zł, zaś środki własne gminy 70 865,00,50. zł.

Programem zostało objętych ogółem 43 dzieci i młodzieży, zaś z zasiłku celowego skorzystało 176 osób.

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W 2024 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych dla 53 rodzin. Ogółem wydatkowano 14.822,70 zł. Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału, zakup leków czy zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji np. ciężka choroba lub niepełnosprawność. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego, np. pożar. W 2024 roku GOPS udzielił pomocy 4 osobom na kwotę łączną 4 800,00 zł.

W ramach pomocy społecznej gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego lub jego wolą. Zorganizowanie pogrzebu, także osobie bezdomnej, ciąży na gminie tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy tego obowiązku nie może wypełnić rodzina. W 2024 roku w GOPS wypłacił 1 zasiłek z tytułu sprawieni pogrzebu w kwocie 4000 zł.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych. W 2024 roku Gmina Miedziana Góra ponosiła wydatki związane z przebywaniem 22 osób w domach pomocy społecznej. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł łącznie – 904.148,54 zł.

II. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKOWYCH

1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Gmina Miedziana Góra jest członkiem następujących związków i stowarzyszeń:

- Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Stowarzyszenie – Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy”,
- Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
- Związek Gmin Powiatu Kieleckiego w Zlewni Górnej Nidy,
- Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego,
- Związek Gmin Rolniczych i Ekologicznych.

Spośród wszystkich powyżej wymienionych związków i stowarzyszeń, na największą uwagę zasługuje aktywność Gminy w Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym (KOF) oraz Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy”. W przypadku Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego, Gmina Miedziana Góra aktywnie uczestniczyła w KOF m.in. poprzez wypracowanie wspólnych stanowisk gmin należących do porozumienia w sprawach ważnych dla całego KOF, głównie przy programowaniu i wdrażaniu nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027.

Na terenie Gminy Miedziana Góra działa Rada Seniorów, która aktywnie wspiera władze Gminy głównie w realizacji działań mających na celu zwiększenie aktywności w życiu publicznym osób starszych, przeciwdziałając tym samym ich dyskryminacji czy marginalizacji. Jednym z najważniejszych inicjatyw roku 2023 była kontynuacja Gminy Miedziana Góra w programie „Gmina Przyjazna Seniorom – Ogólnopolska Karta Seniora” realizowanym przez Stowarzyszenie MANKO z siedzibą w Krakowie, dzięki któremu mieszkańcy w wieku powyżej 60 lat mogą bezpłatnie otrzymać Ogólnopolską Kartę Seniora w Urzędzie Gminy uprawniającą do rabatów na terenie gminy, gmin ościennych i całego kraju.

Ponadto wspólnie z przedstawicielami Rady Seniorów zrealizowano w 2023 roku dwa projekty aktywizujące środowiska senioralne w gminie pod względem społecznym, edukacyjnym i kulturalnym, czyli:

1. *Miedzianogórcy Seniorzy na 6.0* współfinansowany przez fundację BGK kwocie 15 000,00 zł, przygotowany i realizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Miedzianej Górze. Główne działania to wizyty w teatrze i filharmonii, warsztaty mixmedia, warsztaty florystyczne, warsztaty z technik pamięciowych, warsztaty z wykorzystywania nowych technologii, zajęcia z gimnastyki dla seniorów;
2. *Senioralnie z pasją* współfinansowany przez Kaganek Fundację Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej Industria S.A. w kwocie 7000,00 zł. Przygotowany i realizowany przez Urząd Gminy w Miedzianej Górze. Główne działania : wizyty w Instytucjach kultury, warsztaty psychologiczne, zajęcia ruchowe z elementami tańca oraz gimnastyka korekcyjna, śmiechoterapia oraz trening fitness mózgu.

Ponadto wspólnie z przedstawicielami Rady Seniorów przygotowano główne założenia do wniosku o dofinansowanie partnerskiego projektu *Tworzenie lokalnych systemów wsparcia dla seniorów* współfinansowanego przez Unię Europejską W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 – 2027.

Przedstawiciele Rady na co dzień działają w różnych lokalnych organizacjach wspierających seniorów i chętnie angażują się we współorganizację wydarzeń kulturalnych inicjowanych przez Gminę i jej jednostki organizacyjne.

Gmina Miedziana Góra aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Każdego roku pula środków przekazywanych w formie grantów dla organizacji pozarządowych działających w gminie jest coraz większa. Dobrze zorganizowane i sprawnie działające organizacje pozarządowe to najcenniejszy partner w realizacji ustawowych zadań tak państwa jak i samorządu. Na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w 2023 r. Gmina Miedziana Góra przeznaczyła kwotę 330 000 zł. 54 tys. złotych trafi do Klubu „Wolna Strefa” w Kostomłotach Pierwszych prowadzonego przez Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie. GLKS „Wicher” i GKS „Gród Ćmiński” otrzymały po 45 tys. złotych na prowadzenie zajęć sportowych z zakresu piłki nożnej, a 13 tys. złotych do świetlicy prowadzonej przez Stowarzyszenie Przeciwdziałające Patologiom Społecznym „Zdrowy Tumlin”. Po 7 tys. złotych trafi do stowarzyszeń, które realizować będą programy profilaktyczne z udziałem dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich w Ćmińsku i Porzeczu.

Dofinansowaniem zostały objęte również projekty: Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Przeciwdziałania Patologiom Społecznym PLUSIK, Klubu Sportowego Skała SKI Tumlin, Stowarzyszenia „Aktywny Ćmiński” i LUKKS Miedziana Góra. Ten ostatni organizować będzie zajęcia szachowe, które w gminie Miedziana Góra od wielu lat cieszą się niesłabnącym

zainteresowaniem. Szanse miały również projekty upowszechniające te dyscypliny sportowe, w których zawodnicy od lat odnoszą spore sukcesy. A są to: Uczniowski Klub Sportowy ze szkoły w Kostomłotach Drugich prowadzący zajęcia z bilardu oraz Klub „Radość” ze szkoły w Porzeczcu, który popularyzuje grę w tenisa stołowego oraz UKS „Kaliber”, który po okresie przerwy związanej z remontem ponownie prowadził będzie strzelnicę pneumatyczną w ZS w Kostomłotach Drugich.

W tym roku kwotę 60 tys. złotych gmina Miedziana Góra przekaże kilku stowarzyszeniom, które realizować będą zadania związane z zachowaniem dziedzictwa kulturalnego, historycznego i turystycznego Miedzianej Góry. Z puli tych środków wydane zostaną opracowane wydawnictwo o kapliczkach i krzyżach przydrożnych w naszej gminie. W planach jest także organizacja Festynu Rodzinnego z okazji Dnia Dziecka, Międzygminnego Festiwalu Tańca oraz Miedzianogórskiego Festiwalu Filmów Plenerowych. Organizowane będą także rajdy, wycieczki międzypokoleniowe oraz rozmaite warsztaty.

Gmina nie zapomniała również o działaniach o charakterze folklorystycznym nakierowanych na krzewienie tradycji regionalnych. Na ten cel zarezerwowano w sumie 30 tys. złotych. Dzięki wsparciu finansowemu możliwe będą działania aktywizujące seniorów i sprzyjające integracji międzypokoleniowej. Zadania te realizować będą trzy koła gospodyń wiejskich: „Macierzanka”, „Swojskie Nuty” i „Bobrzanki” oraz Stowarzyszenie Klub Seniora „Złote lata” i Fundacja Pasiak Świętokrzyski.

Kalendarz wydarzeń kulturalnych i promocyjnych Gminy Miedziana Góra obfituje w imprezy o różnym charakterze. W roku 2023 został zorganizowany koncert z okazji Dnia Kobiet, podczas którego wszystkie Panie zostały obdarowane kwiatami. Odbywały się rajdy piesze i inscenizacje historyczne. Cieszący się niesłabnącym zainteresowaniem pierwszy w pełni profesjonalny przewodnik po Gminie Miedziana Góra rozszedł się w pełnym nakładzie. Konieczny był dodruk kilkuset

egzemplarzy. Ponownie została zorganizowana III już edycja Miedzianogórskiego Festiwalu Filmów Plenerowych. W czerwcu 2023 roku w malowniczej scenerii Zakładu Wielkopieczowego w Bobrzy odbyła się niezwykle widowiskowa inscenizacja historyczna Bitwy o Bobrę z 10 czerwca 1863 roku oraz lekcje żywej historii w szkołach o tematyce Powstania Styczniowego w 150 rocznicę jego wybuchu.

Dużym i doniosłym wydarzeniem były również uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości zorganizowane 11 listopada. W grudniu odbył się również II Jarmark Bożonarodzeniowy, który ponownie okazał się ogromnym sukcesem, dlatego też został wpisany na listę gminnych wydarzeń jako impreza cykliczna. Wiele przedsięwzięć na rzecz lokalnej społeczności organizuje również Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzianej Górze oraz centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.

W roku 2023 na terenie Gminy Miedziana Góra zarejestrowanych było 38 organizacji pozarządowych, od Ochotniczych Straży Pożarnych i Kół Gospodyń Wiejskich, poprzez Kluby Sportowe, aż po te zajmujące się działalnością kulturalną, profilaktyczną, edukacyjną i turystyczną. Organizacje pozarządowe pozyskują środki zewnętrzne z rozmaitych programów grantowych, jednak to głównie na współpracy finansowej i pozafinansowej z Gminą Miedziana Góra opierają swoją działalność, co przynosi obustronne korzyści.

Gmina wspiera liczne działania organizacji pozarządowych w dziedzinie szeroko pojętej integracji społecznej. W drodze konkursów powierzane im są zadania mające na celu organizowanie wydarzeń, podczas których prezentowany jest dorobek artystyczny i kulturalny zespołów, kółek teatralnych i indywidualnych artystów i twórców, nie tylko z terenu Gminy. Wydarzenia organizowane przez Stowarzyszenia Fundacje uatrakcyjniają lokalną ofertę kulturalną, jednocześnie integrując mieszkańców.

W związku z wejściem w życie w dniu 5 grudnia 2014 r. Ustawy o Karcie Dużej Rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania związane z przyznaniem KARTY DUŻEJ RODZINY. Beneficjentami programu są członkowie rodzin wielodzietnych. **Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje: wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej 3 dzieci.**

Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez

umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci, prawo to nie przysługuje również rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

dzieciom: Posiadaczem karty może stać się dziecko, wyłącznie w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających poniższe warunki:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta przyznawana jest na wniosek, który może złożyć w imieniu członków rodziny wielodzietnej członek rodziny wielodzietnej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku o przyznanie Karty lub jej duplikatu oraz do odebrania Karty lub jej duplikatu w imieniu członków rodziny wielodzietnej wskazanych we wniosku. Prawo do korzystania z Karty przysługuje niezależnie od dochodu.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Są one dostępne na terenie całej Polski. Warto zwracać uwagę nie tylko na ogólnopolskie sieci marketów, ale też mniejsze stacjonarne sklepy w swojej okolicy – ich lista stale się powiększa. Miejsca, które honorują zniżki, oznaczone są znakiem: „**Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny**”. Pełną listę można znaleźć na **stronie www.rodzina.gov.pl**. Rabaty, promocje, ulgi najogólniej mówiąc korzyści z posiadania Karty Dużej Rodziny są znaczne pod warunkiem, że rodziny wielodzietne czynnie uczestniczą w życiu społecznym, w wydarzeniach kulturalnych, sportowych, edukacyjnych. Celami programu jest promowanie modelu oraz pozytywnego wizerunku rodziny wielodzietnej, wzmacnianie i wspieranie rodzin 3+, zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych.

W 2024 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze zostało wydanych 645 Kart Dużej Rodziny: 78 w formie papierowej, 81 w formie elektronicznej.

Projekt pn. „Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia dla Seniorów” realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego we współpracy z 19 gminami powiatu kieleckiego w tym Gminą Miedziana Góra oraz miastem Kielce, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne, Działania 9.4 Zwiększenie dostępności usług społecznych i zdrowotnych.

Okres realizacji projektu: Od 01 lutego 2024 r. do 31 stycznia 2027 r.

Wartość Projektu: 63 529 411,77 zł, w tym dofinansowanie 60 352 941,18 zł.

Wysokość dofinansowania dla Gminy Miedziana Góra 1.882.670,98 zł, wkład własny 102.018,12 zł.

Wsparciem objęci zostaną seniorzy w wieku 60+ z terenu Gminy Miedziana Góra, zakładane 180 osób. Grupą planowaną do objęcia wsparciem są osoby niesamodzielne i zależne, które wymagają

kompleksowej opieki i wsparcia w miejscu zamieszkania poprzez zaspokojenie ich codziennych potrzeb życiowych, opiekę pielęgniarską i higieniczną.

Ponadto, grupę docelową stanowią również osoby, objęte kursami/szkoleniami, które stanowią główny element w wypracowaniu systemu koordynacji świadczenia usług społecznych i zdrowotnych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Planowane działania obejmują usługi: zdrowotne, społeczne, wspierające a także koordynacyjne.

Usługi zdrowotne:

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- Usługi asystenckie dla osób starszych w tym z niepełnosprawnościami,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – usługi fizjoterapeuty/rehabilitanta,
- Warsztaty, konsultacje profilaktyczno-zdrowotne (transport, ubezpieczenie, koszt wynajmu, catering),
- Edukacyjne spotkania integracyjne wraz z działaniami prozdrowotnymi zapobiegające utracie kondycji psychofizycznej mające na celu zapewnienie kontaktów z otoczeniem/ udział w wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjno - sportowych (transport, ubezpieczenie, wyżywienie, bilety wstępu),

Usługi wspierające:

- Fryzjer/kosmetyczka; Złota rączka.
- Wydarzenie pn. „Świątokrzyskie spotkania senioralne”
- Wydarzenie pn. „Senior w plenerze”
- Dzień seniora – spotkanie z kulturą – wizyty seniorów w obiektach kultury i sztuk

W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej mieści się Punkt Konsultacyjny, w którym można uzyskać doraźną i fachową pomoc związaną m.in. z problemami nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie. W punkcie dyżuruje terapeuta, który udziela bezpłatnych porad i wsparcia. W ramach Punktu udzielane są przez radcę prawnego - bezpłatne porady prawne. Realizowano Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miedzan Góra oraz zadania wynikające z programów rządowych i gminnych. Odbływały się cykliczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych i diagnostyczno - pomocowych w siedzibie Ośrodka. W okresie zimowym pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Policji monitorowali miejsca pobytu osób samotnych i starszych oraz zagrożonych bezdomnością. Pracownicy GOPS realizując zadania statutowe współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi (PUP, PCPR, Szkoły, Policja, GKRPA, Zakłady Opieki Zdrowotnej, ZUS i US).

Pracownicy ośrodka współpracowali z sołtysami, radnymi oraz Stowarzyszeniami w zakresie dystrybucji żywności dla osób potrzebujących tej formy wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze po raz kolejny realizował program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pod nazwą „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 r. na realizację programu pozyskano kwotę **231.689.84 zł**. Na potrzeby realizacji programu GOPS w Miedzianej Górze zatrudnił 3 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu tj.:

- dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością
- procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

W ramach realizacji programu wsparciem zostało objętych **18 osób** z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Miedziana Góra w tym **1** dziecko. Łączna liczba godzin, jakie przepracowali asystenci w ramach programu to **4489**.

Do zakresu usług świadczonych przez Asystentów Osoby Niepełnosprawnej należało:

- wspomaganie osoby niepełnosprawnej w komunikacji z otoczeniem, w tym pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych,
- pomoc w poruszaniu się po gminie i w korzystaniu ze środków transportu,
- pomoc w docieraniu do szkół, miejsc pracy, na szkolenia oraz do placówek zajmujących się aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych,
- towarzyszenie osobie niepełnosprawnej w kontaktach społecznych - udział w imprezach kulturalnych, wyjściach do kin, teatrów, muzeów, na koncerty, na spotkania towarzyskie, na zakupy itp.
- wspólne spędzanie czasu wolnego mające na celu rozwój zainteresowań.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze po raz drugi realizował program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pod nazwą "Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024. Na realizację programu pozyskano kwotę **179 164.89 zł**. Na potrzeby realizacji programu zatrudniano osoby realizujące usługi opieki wytchnieniowej na podstawie umowy zlecenia.

Program zapewnił wsparcie członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi posiadającymi:

a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.), którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej. Usługi opieki wytchnieniowej przysługiwały w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą niepełnosprawną. Usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego mogą być świadczone w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami. W 2024 roku w ramach realizacji usługi opieki wytchnieniowej pomoc otrzymało 18 opiekunów osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Miedziana Góra.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze w 2024 roku po raz drugi przystąpił do realizacji programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej - „Opieka 75+”. Program „Opieka 75+” adresowany jest do wszystkich gmin w Polsce - miejskich, wiejskich, miejsko – wiejskich liczących do 60 tys. mieszkańców. Gminy, które przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 60% przewidywanych kosztów realizacji ich zadania własnego o charakterze obowiązkowym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, w zakresie realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób spełniających kryteria określone w programie. W ramach programu gmina może skorzystać z dofinansowania ze środków budżetu państwa na świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze pozyskał na realizację programu dotacje w kwocie **140.946,00 zł**. W ramach programu wsparciem zostało objęte 26 osób z terenu Gminy Miedziana Góra, u których usługi opiekuńcze świadczyło 11 opiekunek środowiskowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz umowy zlecenia.

9.4 Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024 r.

Ponadto w 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze kontynuował realizację programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pod nazwą „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2024 r. Moduł II. Celem ww. programu było wsparcie finansowe gmin w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz realizacja usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu

zamieszkania osób starszych. Celem Modułu II realizowanego przez GOPS była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych. Środki w ramach Modułu II zostały przeznaczone na kontynuowanie systemu obsługi opasek bezpieczeństwa dla seniorów z terenu Gminy Miedziana Góra. Na realizację w/w. programu pozyskano dofinansowanie w wysokości **3840,00 zł**. W 2024 wsparciem w ramach programu objęto 8 uczestników, którym kontynuowano wsparcie z roku poprzedniego. W ramach funkcjonowania systemu w 2024 roku odnotowano 20 zasadnych użyć opasek bezpieczeństwa, z czego 2 zakończyły się interwencją pogotowia ratunkowego.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze po raz kolejny przystąpił do realizacji Programu Rozwoju Rodzinnych Domów Pomocy – edycja 2024. Program jest kontynuacją inicjatywy wprowadzonej przez ministerstwo w roku 2022, mającej na celu wsparcie finansowe lokalnych samorządów w działaniach na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami. Celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy oraz rozwój tej formy wsparcia. Program adresowany jest do samorządów gminnych. Program zakłada wsparcie finansowe samorządów gminnych w dwóch modułach:

1. wsparcie finansowe w zapewnieniu osobom niesamodzielnym pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy poprzez dofinansowanie kosztów, jakie gminy ponoszą w związku z kierowaniem osób do rodzinnych domów pomocy,
2. wsparcie finansowe tworzenia nowych rodzinnych domów pomocy, poprzez dofinansowanie remontów oraz zakupu wyposażenia niezbędnego do uruchomienia nowego domu w budynku, który gmina planuje udostępnić z własnych zasobów organizacji pożytku publicznego lub osobie fizycznej celem uruchomienia domu; jak również poprzez dofinansowanie remontów oraz zakupu wyposażenia niezbędnego do uruchomienia nowego domu w budynku będącym własnością organizacji pożytku publicznego, w sytuacji kiedy gmina na podstawie art. 25 ustawy o pomocy społecznej planuje dofinansować realizację tego zadania. W ramach programu wydatkowano dofinansowanie w kwocie **62 420,07 zł** pokrywając częściowo koszt utrzymania 4 mieszkańców Gminy Miedziana Góra w Rodzinnym Domu Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze kontynuował działania na rzecz obywateli Ukrainy zamieszkujących na terenie Gminy Miedziana Góra, była to kontynuacja działań z 2022 i 2023 roku. Realizację działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy reguluje ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Ponadto GOPS w Miedzianej Górze prowadził obsługę świadczenia pieniężnego za zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, tzw. świadczenie 40 zł. W ramach tej pomocy, osoby, które udzieliły obywatelom Ukrainy zakwaterowania i wyżywienia otrzymywały świadczenie

w wysokości 40 zł za dzień, za 1 osobę. Świadczenie to obowiązywało przez 120 dni (z wyjątkami wskazanymi w ustawie), ponadto wymogiem niezbędnym było posiadanie przez obywatela Ukrainy numeru PESEL. W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze zweryfikował i przyznał pomoc na **5 złożonych wniosków dla 6 obywateli Ukrainy na łączną kwotę 16 720,00 zł.**

Należy nadmienić, że powyższe świadczenia były wypłacane także w roku 2024. Obywatele Ukrainy mają prawo do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych w trakcie przebywania na terenie Gminy.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze kontynuował wypłaty świadczenia tj. dodatek gazowy. Z tej formy pomocy mogły skorzystać osoby, które ogrzewali mieszkanie lub dom gazem, mogli otrzymać zwrot podatku VAT **od ceny gazu dostarczonego w 2024 r.** Dodatek gazowy przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której miesięczny dochód nie przekracza kwoty 2100 zł, lub osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym ta wysokość nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę. W Gminie Miedziana Góra w 2024 roku złożono 46 wniosków na przyznanie refundacji VAT, z czego wypłaconych zostało **43 na kwotę 12 397,68 zł.**

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. przedłużono kolejne regulacje, które wspierają polskie rodziny. Dodatek osłonowy miał na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności, dla mniej zamożnych gospodarstw domowych. Zgodnie z przepisami przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym.

W 2024 roku w Gminie Miedziana Góra wypłacono dodatek osłonowy w łącznej wysokości **284.864,98 zł.**

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze został wyznaczony do realizacji nowego świadczenia tj. Bonu Energetycznego. Bon energetyczny był jednorazowym dofinansowaniem dla gospodarstw domowych do rachunków za energię elektryczną, które przewidziała nowelizacja ustawy o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego. Wsparcie było przeznaczone dla około 3,5 mln gospodarstw domowych w Polsce o niższych dochodach. W 2024 roku w Gminie Miedziana Góra wypłacono Bon energetyczny na łączną kwotę **324.155,85 zł.**

III. NIEZBĘDNE DIAGNOZY W ZAKRESIE POTRZEB

Diagnoza pozwala poznać najistotniejsze potrzeby mieszkańców Gminy Miedziana Góra. Umożliwia zidentyfikowanie ich potencjału oraz lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych. Stanowi podstawę planowania kompleksowych działań, co w efekcie będzie sprzyjało zapewnieniu wysokiej jakości usług społecznych.

Problematykę badawczą określają następujące pytania:

- Jaka jest skala udziału poszczególnych grup odbiorców usług społecznych (osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby niepełnosprawne, osoby w kryzysie psychicznym, osoby bezdomne) w ogólnej strukturze społeczności lokalnej Gminy Miedziana Góra?
- Jakie są potrzeby w zakresie usług społecznych poszczególnych grup odbiorców tego typu świadczeń Gminy Miedziana Góra, a w tym: osób starszych, rodzin z dziećmi, osób niepełnosprawnych, osób w kryzysie psychicznym, osób bezdomnych?
- Jakie wsparcie otrzymują aktualnie poszczególne grupy odbiorców usług społecznych w Gminie Miedziana Góra, a w tym: osoby starsze, rodziny z dziećmi, osoby niepełnosprawne, osoby w kryzysie psychicznym, osoby bezdomne?
- Jakie są proponowane usługi środowiskowe poszczególnym grupom odbiorców tego typu świadczeń w Gminie Miedziana Góra?
- Jakie są potrzeby personelu asystencko-opiekuńczego pod kątem przejścia do opieki środowiskowej?
- Jakie są potrzeby instytucji i organizacji w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych?
- Jakie są możliwości realizacji środowiskowych usług społecznych w społeczności lokalnej?
- Jaki jest potencjał lokalnych organizacji społecznych i pozarządowych do świadczenia usług społecznych?
- Jak przygotowana jest instytucja odpowiedzialna za wdrożenie deinstytucjonalizacji usług społecznych do przeprowadzenia tego procesu?

W tworzeniu diagnozy zastosowano następujące metody (triangulacja):

1. analiza desk research:

a. źródła zastane: dane statystyczne oraz dokumenty i raporty z badań przeprowadzonych w 2023 r.;

b. wywiady pogłębione z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze

2. wywiady typu PAPI i IDI z mieszkańcami – zastosowano podejście łączące obie opcje, tj. narzędzie badawcze zawierało pytania zamknięte oraz otwarte, a ankieter przeprowadzający wywiad miał pozwolenie na tzw. pogłębienie odpowiedzi, tj. zadawanie dodatkowych pytań mających na celu uzyskanie jak najbardziej wyczerpujących odpowiedzi, czyli z punktu widzenia problematyki badawczej trafnych i istotnych.

1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, którzy dzięki wzmocnieniu (poszerzeniu katalogu) usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej nie będą wymagali wsparcia w postaci całodobowej opieki instytucjonalnej

Diagnoza objęła trzy obszary:

1. Wsparcie osób starszych;
2. Wsparcie rodziny i dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnością;
3. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami;

Ad. 1

Obszar wsparcia osób starszych

- wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających wsparcia;
- rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usługi opiekuńczych (m.in. rehabilitacyjne, podologiczne, pielęgnacyjne itp.) świadczonych w miejscu zamieszkania;
- rozwój usług asystenckich dla osób starszych / z niepełnosprawnością;
- realizacja pakietów pielęgnacyjnych
- realizacja usługi door to door

Ad. 2

Obszar wsparcia rodziny i dziecka, w tym dziecka z niepełnosprawnością

- wsparcie w zakresie rehabilitacji oraz dodatkowych usług specjalistycznych, m.in. porady psychologicznej, logopedycznej;
- punkt wsparcia rodziny;
- realizacja wyprawek dla rodziców;
- realizacja usług zdrowotnych.

Ad. 3

Obszar wsparcia osób z niepełnosprawnościami

- wsparcie w zakresie rehabilitacji oraz dodatkowych usług specjalistycznych, m.in. porady psychologicznej, logopedycznej;
- rozwój usług asystenckich dla osób starszych / z niepełnosprawnością;

2. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych, w celu przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej

Przeprowadzone badania pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:

- Ośrodek Pomocy Społecznej nie ma problemów związanych przestrzenią posiadaną do dyspozycji. Warto nadmienić, że w związku z możliwym przekształceniem OPS w CUS należy podjąć kroki do reorganizacji i remontów siedziby OPS / CUS oraz doposażenia dostępnych pomieszczeń celem podniesienia jakości obsługi klienta jak również podniesienia jakości pracy pracowników istnieje zasadność wygospodarowania pokoju do przeprowadzania rozmów lub wywiadów z osobami potrzebującymi wsparcia, przy zapewnieniu im jak największego poziomu dyskrecji, jak również w miarę możliwości większego pomieszczenia, które mogłoby służyć do prowadzenia działalności skierowanej do relatywnie dużych grup mieszkańców gminy, np. organizowania wydarzeń kulturalnych, prowadzeniu akcji, które są skierowane do wielu osób, m.in. przygotowywanie paczek żywnościowych.
- Działalność placówki wymaga umiejętności zdobywania i zarządzania pieniędzmi pochodzącymi z trzech źródeł, tj. z dochodów własnych gminy, z budżetu państwa oraz z funduszy unijnych. Z uwagi na ograniczone zasoby własne gminy, zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych wymaga znaczącego wsparcia z budżetu centralnego, a także znacznego wysiłku pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych. Duża aktywność w zakresie wnioskowania o zewnętrzne środki finansowe, przy jednocześnie dużym profesjonalizmie w tej mierze oraz racjonalnemu zarządzaniu dostępnymi zasobami, co w efekcie zapewnia wysoki poziom skuteczności, sprawiają że obecna sytuacja finansowa omawianego podmiotu jest na tyle dobra, że można mówić o zaspokajaniu podstawowych potrzeb społecznych mieszkańców. Jednakże istniejące oczekiwania społeczności lokalnej w tej kwestii – rozpoznane m.in. dzięki diagnozie – wymagają dodatkowych nakładów finansowych. Dalszy rozwój usług społecznych w procesie deinstytucjonalizacji wymaga pozyskania środków zewnętrznych oraz w perspektywie zmian organizacyjnych związanych z przekształceniem dotychczas istniejącego ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych. Dodatkowo pozyskane

środki będą przyczyniać się do jeszcze bardziej efektywnego działania w zakresie zaspokajania potrzeb społecznych.

3. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób go potrzebujących oraz zasobów społeczności lokalnej ukierunkowana na poznanie potencjału rozwoju mechanizmów wsparcia w społecznościach lokalnych Przeprowadzona badania pozwoliły na wysunięcie następujących wniosków:

- W Miedzianej Górze osoby potrzebujące wsparcia mogą liczyć na członków swoich rodzin, a także na pomoc sąsiedzką. Dotyczy to głównie spraw bieżących oraz drobnych usług. Natomiast problemy z tego typu działaniami pojawiają się w przypadku potrzeby zapewnienia wsparcia specjalistycznego związanego z ograniczonymi możliwościami poruszania się.
- W przypadku osób samotnych z pomocą przychodzą profesjonalne opiekunki, choć występuje deficyt wsparcia występuje najczęściej w odniesieniu do osób samotnych, które mieszkają w znacznej odległości od innych ludzi, szczególnie tych z różnego rodzaju uzależnieniami.

Jednocześnie mieszkańcy jak i pracownicy ośrodka pomocy społecznej wyrazili opinie, że w sytuacji braku możliwości uzyskania pomocy ze strony rodziny, zawsze istnieje możliwość – z której często klienci korzystają – aby wystąpić o wsparcie. W Miedzianej Górze raczej nie ma osób pozostawionych bez pomocy, przy czym zastrzeżono tu, iż uzyskanie wsparcia może wymagać inicjatywy własnej ze strony potrzebującego. Oznacza to, iż pracownicy oczekują współpracy ze strony członków rodziny osób potrzebujących.

- Podkreślano potrzebę wsparcia specjalistycznego m.in. związanego z podjęciem czynności pielęgnacyjnych oraz rozwoju usług asystenckich w warunkach domowych. Istnieje bowiem grupa osób starszych/ niepełnosprawnych która nie jest w stanie skorzystać z funkcjonującej infrastruktury

W kontekście diagnozy kręgów wsparcia, na które mogą liczyć badani seniorzy istotne było to, czy mogli uzyskać pomoc w odniesieniu do codziennych potrzeb ze strony swoich bliskich, w sytuacjach kiedy jej potrzebowali. Zdecydowana większość respondentów przyznała, że taka pomoc była im udzielana.

IV. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

1. Obecnie realizowane usługi – zakres i stopień zabezpieczenia potrzeb osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz dzieci i młodzieży w ramach pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi szereg działań mających na celu zabezpieczenie potrzeb: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz dzieci i młodzieży w ramach pieczy zastępczej. Przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych. Analiza problemów społecznych zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Cele strategiczne i kierunki działań Zostały zdefiniowane w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na rynku pracy. Jednocześnie Strategia Rozwoju Gminy Miedziana Góra, jak i programy socjalne zakładają rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Obecnie na terenie Gminy Miedziana Góra świadczone są następujące usługi:

1/ Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze

2/ Asystent Rodziny

4/ Usługi na rzecz osób starszych

5/ Usługi na rzecz dzieci i młodzieży.

2. Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym

W Miedzianej Górze nie zapewniono do tej pory:

- specjalistycznych usług opiekuńczych (rehabilitacji, logopedii itd.) świadczonych w miejscu zamieszkania wraz z usługami pielęgnacyjnymi (usługi podologiczne/ pielęgnacyjne)
- szkoleń dla opiekunów osób starszych;
- specjalistycznych usług dla osób starszych – w tym medycznych i prawnych;
- specjalistycznego wsparcia rodzin – w którym realizowano by wsparcie dla rodzin w sposób kompleksowy;
- usług „złota rączka”;
- usług door to door;

- specjalistycznych usług dla dzieci i młodzieży, w szczególności dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami;
- usług zdrowotnych z obszaru optometrii, fizjoterapii, audiologii, logopedii i dietetyki.

3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych, w tym personelu asystencko-opiekuńczego, zarówno w instytucjach, jak i w społeczności lokalnej, pod kątem przejścia z instytucji do opieki środowiskowej

Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jej umiejętności oraz kompetencje są niewątpliwie ważnym zasobem w realizacji usług społecznych w Miedzianej Górze.

Kadra Ośrodka składa się z: Kierownika, który kieruje OPS jednoosobowo. W skład Ośrodka wchodzi dział (w skład których wchodzi samodzielne stanowiska pracy), stanowiska urzędnicze i obsługi.

Obecnie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze jest zatrudniona wystarczająca liczba pracowników, jednakże w obliczu podjęcia decyzji o rozwoju usług społecznych oraz przekształceniu w Centrum Usług Społecznych niezbędne są zmiany organizacyjne, które wpłyną na zwiększenie zasobów kadrowych. Jednocześnie pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej powinni podjąć szkolenia specjalizacyjne, o których mowa w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez Centra Usług Społecznych, aby w dalszej perspektywie zapewnić CUS wykwalifikowaną kadrę.

4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Głównymi przyczynami nierealizowania ww. usług na terenie Gminy Miedziana Góra były następujące czynniki:

- brak środków finansowych;
- brak odpowiedniej kadry;
- brak infrastruktury pomocowej.

V. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG

Cele i działania w zakresie rozwoju usług społecznych w Miedzianej Górze.

Kalkulacja kosztów ich realizacji po wdrożeniu planu deinstytucjonalizacji usług społecznych

CEL OGÓLNY PLANU DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

STWORZENIE SYSTEMU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH W MIEDZIANEJ GÓRZE DLA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA W CODZIENNYM FUNKCJONOWANIU, W SZCZEGÓLNOŚCI Z UWAGI NA STARSZY WIEK, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, W TAKI SPOSÓB, ABY MOĞY BEZPIECZNIE I NIEZALEŻNIE FUNKCJONOWAĆ W SWOIM MIEJSCU ZAMIESZKANIA TAK DŁUGO, JAK TEGO POTRZEBUJĄ, A TAKŻE ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA DZIECIOM I MŁODZIEŻY ORAZ ZAPEWNIENIE SPECJALISTYCZNEGO WSPARCIA RODZINOM

OBSZAR 1 OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

Cel szczegółowy 1 Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób starszych i niepełnosprawnych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Nr	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Okres realizacji	Źródła finansowania	Metodologia wylczenia kosztu – założenia Koszt (łącznie)
1	Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Gmina Miedziana OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, opłaty wnoszone przez korzystających	50 osób x 2 godz. x średnio 1644 dni x 100,00 zł
2	Rozwój mobilnych usług pielęgnacyjnych	Gmina Miedziana Góra	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy,	50 osób x 2 godz. x 1644 dni

	świadczonych w miejscu zamieszkania	OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy		programy rządowe, środki UE, opłaty wnoszone przez korzystających	x 100,00 zł
4.	Rozwój usług Asystenckich (asystent osobisty osoby niepełnosprawnej/ asystent zdrowienia) świadczonych w miejscu zamieszkania	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, opłaty wnoszone przez korzystających	50 osób * 1 godzi. * 1644 dni * 100 zł
	Realizacja pakietów pielęgnacyjnych – wyprawka dla seniora	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE,	50 osób * 300 zł
5.	Prowadzenie pracy socjalnej	OPS/ CUS	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE,	3 pracowników x 8800 zł brutto brutto x 55 miesięcy
6.	Realizacji usługi door to door	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE,	80 km * 1644 dni

OBSZAR 2 RODZINA I DZIECKO, W TYM DZIECKO Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Cel szczegółowy 2 Zwiększenie udziału rodzin w opiece i wychowaniu dzieci

	Działania	Podmioty odpowiedzialne	Okres realizacji	Źródła finansowania	Metodologia wyliczenia kosztu – założenia
1	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłku	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE, Opłaty wnoszone przez mieszkańców	200 dzieci x 55 miesięcy x 20,00 zł
2	Wsparcie rodziny poprzez działania asystenta rodziny	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE	10 rodzin – 55 miesięcy Pracownik brutto brutto 8800 zł * 55 miesięcy
3	Prowadzenie punktu wspierania rodziny oraz usługi indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia: psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, psychiatrycznego,	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE	Zgodnie z budżetem jednostki

	terapeutycznego, trening kompetencji rodzicielskich, wyprawka do rodziców				
	Usługi zdrowotne i kompleksowe wsparcie profilaktyczno – diagnostyczne z obszaru: dietetyki, wad postawy, audiologii, logopedii, optometrii.	Gmina Miedziana Góra OPS/ CUS NGO i inni realizatorzy	VI 2025 – XII 2029	Środki własne gminy, programy rządowe, środki UE	750 dzieci * badanie * 200 zł

VI. ANALIZA KOSZTÓW REALIZACJI PLANU

1. Analiza kosztów realizowanych obecnie usług społecznych

Analizę kosztów realizowanych obecnie usług społecznych przedstawia szczegółowo „Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze” oraz „Raport o stanie Gminy Miedziana Góra”.

Przedmiotowe opracowanie skupiają się na kalkulacji kosztów zaplanowanych zadań w lokalnym planie deinstytucjonalizacji usług społecznych. Przedstawiona powyżej kalkulacja kosztów realizacji zadań jest to formuła obliczeniowa zmierzająca do ustalenia prognozowanej wysokości kosztów realizacji zadań przewidzianych w planie. Celem kalkulacji jest: ustalenie struktury kosztu jednostkowego w poszczególnych zadaniach, ustalenie kosztu realizacji całego planu.

2. Kalkulacja

Kalkulacja ma charakter tzw. kalkulacji wstępnej, tzn. opartej na ustaleniu kosztu jednostkowego i jego wielokrotności, w odniesieniu do wartości rynkowej produktów, usług oraz realnych kosztów pracy. Kalkulacja ma zatem charakter orientacyjny, nie zaś wynikowy. Biorąc pod uwagę, iż „Lokalny plan rozwoju usług społecznych” dotyczy wieloletniego okresu realizacji usług,

należy wziąć pod uwagę wskaźniki inflacji i ewentualny wzrost kosztów realizacji zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawa (np. wzrost płacy minimalnej itp.).

3. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu deinstytucjonalizacji usług

Działania z zakresu rozwoju usług społecznych powinny być finansowane w ramach tzw. montażu finansowego wszystkich dostępnych źródeł finansowania usług. Nie sposób nie wskazać środków samorządu terytorialnego, środków z dotacji rządowych, środków Unii Europejskiej oraz wpłat własnych użytkowników. Ponadto możliwe jest finansowanie usług z funduszy celowych, np. PFRON itp. W tym polu znaczenie ma też aktywność organizacji pozarządowych, które mogą ubiegać się o dotacje na realizację zadań we wszystkich organach władzy i funduszach. Ważna jest zatem współpraca samorządu z NGO-sami, aby wszystkie działania miały charakter komplementarny.

VII. DOSTĘPNE ZASOBY DLA REALIZACJI USŁUG

1. Rola podmiotów we wdrażaniu lokalnego planu rozwoju usług społecznych w Miedzianej Górze

- Wójt Gminy Miedziana Góra

zarządzanie i koordynowanie realizacji planu, podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących sposobu wdrażania założeń planu oraz sposobów finansowania działań, przydział zadań, podejmowanie decyzji o zlecaniu realizacji zadań, monitorowanie wskaźników osiągnięcia celów, reagowanie na zmiany, inne w zakresie zarządzania i koordynacji;

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej / Centrum Usług Społecznych w Miedzianej Górze

rola koordynatora usług społecznych w , szczególnie w zakresie pomocy i integracji społecznej, ustalanie uprawnień do świadczeń z zakresu pomocy społecznej, obejmowanie wsparciem własnym i przyznawanie uprawnień do korzystania z usług pomocy i integracji społecznej prowadzonych na zlecenie gminy przez organizacje pozarządowe lub przedsiębiorców;

- Jednostki organizacyjne Gminy Miedziana Góra

realizacja zadań przewidzianych w planie przypisanych do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, fakultatywnym oraz zleconym gminie do realizacji przez administrację rządową; monitorowanie problemów społecznych, ich skali, natężenia oraz inicjowanie interwencji w tym

zakresie, wnioskowanie o dokonywanie zmian w „Lokalnym planie rozwoju usług społecznych”, współpraca pomiędzy jednostkami oraz z organizacjami pozarządowymi;

- NGO, PES i inni realizatorzy

monitorowanie problemów społecznych, animacja życia społecznego, inicjowanie działań na rzecz mieszkańców gminy, w tym inicjatywa w zakresie wniosku o realizację zadania publicznego, realizacja zadań statutowych w zakresie usług społecznych, realizacja zadań zleconych przez Wójta Gminy Miedziana Góra w ramach konkursów ofert oraz w formule tzw. małego grantu.

VIII. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

1. Wskaźniki rezultatu i produktu

Lista wskaźników

- Liczba dzieci objętych wsparciem prowadzonych w formie opiekuńczo-specjalistycznej
- Liczba punktów wsparcia dzieci i młodzieży (świetlice środowiskowe)
- Liczba profilaktycznych punktów wsparcia rodziny
- Liczba osób objętych wsparciem w ramach prowadzonego Punktu Wspierania rodziny – psycholog, pedagog, psychoterapeuta.
- Liczba dzieci objętych usługami zdrowotnymi – kompleksowe wsparcie profilaktyczno – diagnostyczne.
- Liczba osób objętych transportem (w tym usługa door to door)
- Liczba osób objętych usługami sąsiedzkimi polegającymi na wsparciu opiekuńczym osoby wymagającej pomocy, które jest świadczone przez realizatorów funkcjonujących w najbliższym otoczeniu, tj. osób mieszkających niedaleko
- Liczba osób objętych usługami asystenckimi (asystent osoby niepełnosprawnej, asystent zdrowienia) mającymi na celu zwiększenie samodzielności, rozwój predyspozycji do pełniejszego życia społecznego, a także umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób ze znaczną niepełnosprawnością
- Liczba osób objętych mobilnych usługami pielęgnacyjnymi m.in. kosmetolog, podolog, fryzjer, masażysta
- Liczba osób objętych pakietami pielęgnacyjnymi (wyprawka dla seniora)
- Liczba osób wymagających wsparcia –objętych wsparciem w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w

- Liczba stanowisk pracownika socjalnego
- Liczba stanowisk asystenta rodziny

2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników oraz oceny jego skuteczności i efektywności Monitorowanie wdrażania założeń planu, odbywać się będzie w partnerstwie i przy udziale wszystkich interesariuszy, tj.:

- władz gminy,
- przedstawicieli jednostek organizacyjnych Gminy,
- przedstawicieli NGO-ów,
- innych osób zainteresowanych procesem deinstytucjonalizacji.

Wójt Gminy Miedziana Góra powoła zespół monitorujący wdrażanie planu, który w będzie przygotowywał – okresach rocznych – sprawozdanie z realizacji założonych celów i zadań. W jego skład wejdą przedstawiciele: administracji gminnej, jednostek gminnych oraz lokalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów społecznych zaangażowanych bezpośrednio w obszarach objętych planem. Punktem odniesienia w monitorowaniu realizacji działań będzie opracowany zestaw wskaźników obrazujących oczekiwane rezultaty realizacji planów, na poziomie celów strategicznych i szczegółowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Łukasz Woźniak

UZASADNIENIE

Celem Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno z zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług należy przeprowadzić działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny (jak jest?), jak i określić wyzwania na najbliższą przyszłość (jak ma być?).

Jednym z celów Planu jest zatem dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług. Przeprowadzenie diagnozy uwzględniającej opis struktury społecznej gminy, identyfikację głównych występujących problemów społecznych, analizę podstawowych dokumentów strategicznych samorządu i innych podmiotów m.in. Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej (ROPS), stanowi podstawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych.

Gmina Miedziana Góra planując rozwój usług społecznych powinno dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów oraz dokonać szczegółowej analizy interesariuszy tego procesu (analiza podmiotów instytucjonalnych i organizacji oraz potencjalnych partnerów tego procesu).

Plan uwzględnia zatem analizę potrzeb wszystkich stron procesu organizacji usług – zarówno samych odbiorców, jak i potencjalnych dostawców usług społecznych. Niezwykle ważnym zadaniem jest określenie stanu przygotowania kadr służb społecznych, w tym istniejących deficytów kadrowych i kompetencyjnych.

W świetle dalszego rozwoju usług społecznych na terenie Gminy Miedziana Góra podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Lukasz Woźniak